

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом

від 08.04.2020 р. № 0202-1/164

Ректор _____ В. С. Бакіров

«_____» _____ 20__ р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Економічна кібернетика

(назва програми)

Спеціальність 051 Економіка

(шифр, назва спеціальності)

Спеціалізація Економічна кібернетика

(назва спеціалізації)

перший (бакалаврський)

рівень вищої освіти

Затверджено вченою радою університету «27» 04. 2020 року, протокол № 8

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

1.1. Вчена рада економічного факультету: протокол № 3 від «13» березня 2020 р.

Голова Вченої ради економічного факультету (О. І. Давидов)

1.2. Науково-методична комісія економічного факультету: протокол № 8
від «13» березня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії економічного факультету (В. А. Євтушенко)

1.3. Кафедра економічної роботи та прикладної економіки.: протокол № 9 від
«11» березня 2020 р.

Завідувач кафедри (Т. В. Меркулова)

ПЕРЕДМОВА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи		
Біткова Тетяна Вікторівна	доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки	кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки
Члени робочої групи		
Петрова Анжела Юрївна	кандидат фізико-математичних наук, доцент	к. фіз.-мат.н. кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки
Ніколаєва Олена Георгіївна	кандидат фізико-математичних наук, доцент	доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

- 1) Освітнього стандарту спеціальності 051 «Економіка» рівнем першим (бакалаврським) (затверджено і введено в дію наказом МОН № 1244 від 13.11.2018 р.);
- 2) Професійного (их) стандарту є посилання на державні та галузеві стандарти: - ДК 003:2010 Державний класифікатор професій.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Євгеній Сергійович Сакало, University Program Lead Global Logic
2. Володимир Апатолійович Косенко, президент групи компаній Каскад
3. Вікторія Вікторівна Греська-Миргородська, керівник управління інноваційного розвитку та іміджевих проектів Харківської міської ради.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 051 «Економіка»

(за освітньою програмою «Економічна кібернетика»)

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Перший (бакалаврський) рівень Освітня кваліфікація: бакалавр з економіки, економічної кібернетики
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки.
Офіційна назва програми	Економічна кібернетика
Наявність акредитації	Свідоцтво про акредитацію Серія НД-11 №2157591 від 30.05.13 р.
Цикл/рівень	6 рівень Національної рамки кваліфікацій України (НРК). Перший цикл Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (HPFQENEА)
Передумова	На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи, які здобули повну загальну середню освіту або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста.
Мова викладання	українська
Термін дії освітньої програми	4 роки. З 1 вересня 2020 р. до 1 липня 2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.econom.kharkov.ua/ http://www.cyber.kharkov.ua/
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області діяльності.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051 «Економіка» Освітня програма «Економічна кібернетика» Об'єкт вивчення - загальні закони та тенденції розвитку економічних систем, мотивація та поведінка суб'єктів ринку, соціально-економічні процеси, їх моделювання та регулювання.
Орієнтація освітньої програми	Програма зорієнтована на широке застосування сучасних методів моделювання, прогнозування, інформаційно-комунікаційних технологій для аналізу та розв'язанню теоретичних та прикладних проблем економіки та бізнесу
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Програма орієнтована на засвоєння базових знань з економіки та управління, математики, інформатики, методів системного аналізу та економіко-математичного моделювання, управління різноманітними соціально-економічними системами та проектами.
Особливості програми	можливість стажування у закордонних університетах у межах програм студентської мобільності; переддипломна практика у вітчизняних та міжнародних бізнес-структурах, фінансових установах, органах державного управління та місцевого

	самоврядування; дисципліни програми можуть викладатися англійською мовою; застосовуються методи дистанційної форми навчання; доступні електронні версії навчальних матеріалів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть виконувати професійні роботи економістів та аналітиків; професіоналів у сферах управління проектами і програмами, маркетингу, інноваційної діяльності, раціоналізації виробництва, розробників та аналітиків комп'ютерних систем, страхування. Займати посади фахівців з управління економічною діяльністю, фінансового аналізу, аналізу даних, бізнес-планування; помічників керівників підприємств та організацій та їх підрозділів. Випускники мають достатню базу для професійного та кар'єрного зростання.
Подальше навчання	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а також підвищувати кваліфікацію та отримувати додаткову післядипломну освіту.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програма розроблена на підставі студентсько-центрованого підходу із елементами проблемно-орієнтованого навчання та лабораторної практики. Застосовуються загальнонаукові методи пізнання, математичні, статистичні та якісні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційно-комунікаційні технології, сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти для аналізу та вирішення проблем предметної області. Передбачена командна робота студентів і елементи самонавчання.
Оцінювання	Для поточного контролю знань та вмій студентів передбачені тести, практика, лабораторні роботи, контрольні завдання, презентації. Підсумковий контроль здійснюється за чотирирівневою та дворівневою шкалою оцінювання.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
Загальні компетентності (ЗК)	1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

	<p>предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>11. Здатність приймати обгрунтовані рішення.</p> <p>12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>13. Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обгрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.</p> <p>8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоових відносин.</p> <p>9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.</p> <p>10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та</p>

	<p>аналітичних звітів.</p> <p>11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.</p> <p>13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p> <p>14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які

	<p>характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.</p> <p>15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p> <p>17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.</p> <p>20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.</p> <p>21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.</p> <p>23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.</p> <p>24. Демонструвати здатність діяти соціально-відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>Якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес з освітньої програми відповідають ліцензійним умовам (Постанова КМ від 10.05.2018р.). Професійно-кадровий склад забезпечено фахівцями, які мають фундаментальну економічну та математичну підготовку, високу кваліфікацію в області економіко-математичного</p>

	<p>моделювання, інформаційних технологій, застосування сучасних методів аналізу до розв'язання прикладних економічних задач, що дозволяє формувати у студентів широкий комплекс знань і навичок. 100% науково-педагогічних працівників, що забезпечують реалізацію освітньої програми мають науковий ступінь та вчене звання.</p>
<p>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення, стан споруд, приміщень, навчальних площ, необхідних для організації якісного навчання бакалаврів зі спеціальності 051 «Економіка», відповідає ліцензійним вимогам. Усі навчальні та адміністративні приміщення відповідають вимогам техніки безпеки та забезпечують умови щодо освітлення та повітряного режиму. Студенти, які потребують гуртожиток, їм забезпечені. Всі студенти забезпечені обладнанням, устаткуванням та програмним забезпеченням спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, що забезпечують виконання навчального плану освітніх програм.</p>
<p>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</p>	<p>Навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки бакалаврів зі спеціальності 051 «Економіки», здійснюється згідно з затвердженими освітньо-професійною програмою, навчальним планом, вимогами нормативних та навчально-методичних документів з вищої освіти. Всі дисципліни навчального плану мають відповідне навчально-методичне та інформаційне забезпечення, а саме робочих програм, які включають: програму навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в Інтернеті; програм з усіх видів практичної підготовки; методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.</p> <p>Всі дисципліни навчального плану підготовки бакалаврів зі спеціальності 051 «Економіка» забезпечені в достатньому обсязі навчальною та методичною літературою.</p> <p>Головна роль в інформаційному забезпеченні підготовки бакалаврів зі спеціальності 051 «Економіка» належить Центральній науковій бібліотеці Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>На основі двосторонніх договорів між ХНУ імені В. Н. Каразіна та закладами вищої освіти. Допускаються індивідуальні угоди про академічну мобільність для навчання в закладах вищої освіти України.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Університет м. Лодзь, Університет м. Барселона, Грузинський технічний університет м. Тбілісі</p>

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	
---	--

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

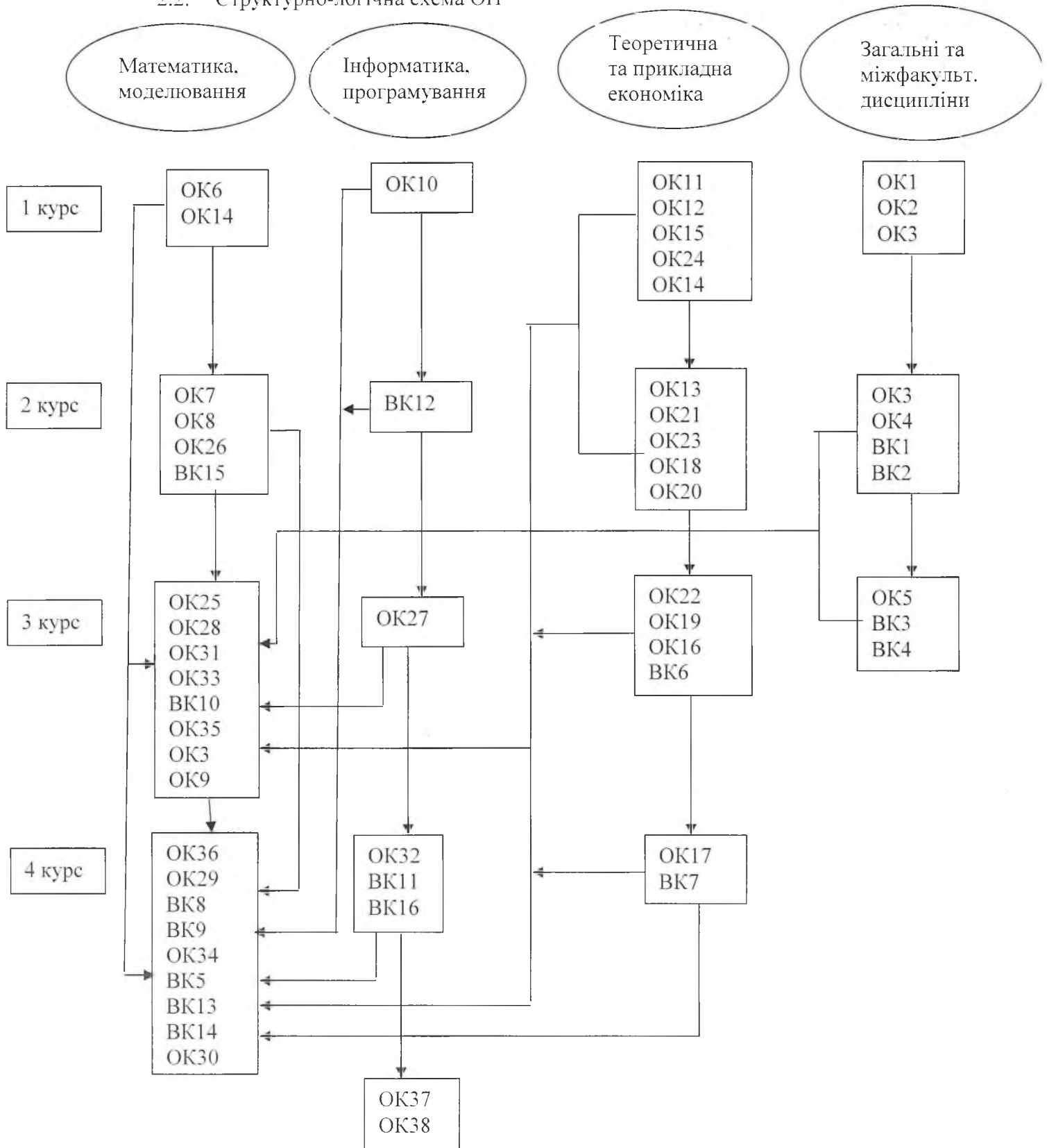
Код н/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК1.	Історія України	3	Чотирирівнева шкала оцінювання
ОК2.	Господарське право	3	Дворівнева шкала оцінювання
ОК3.	Іноземна мова	8	Дворівнева та чотирирівнева шкали оцінювання
ОК4.	Філософія	3	Чотирирівнева шкала оцінювання
ОК5.	Іноземна мова за фахом	4	Дворівнева шкала оцінювання
ОК6.	Вища математика	14	Дворівнева та чотирирівнева шкали оцінювання
ОК7.	Теорія ймовірностей та математична статистика	5	Чотирирівнева шкала оцінювання
ОК8.	Оптимізаційні методи та моделі	5	Чотирирівнева шкала оцінювання
ОК9.	Економетрика	5	Чотирирівнева шкала оцінювання
ОК10.	Інформатика	14	Дворівнева та чотирирівнева шкали оцінювання
ОК11.	Політична економія	5	Чотирирівнева шкала оцінювання
ОК12.	Мікроекономіка	5	Чотирирівнева шкала оцінювання

OK13.	Макроекономіка	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK14.	Вступ до фаху	4	Дворівнева шкала оцінювання
OK15.	Основи підприємництва	4	Дворівнева шкала оцінювання
OK16.	Ринок фінансових послуг	4	Дворівнева шкала оцінювання
OK17.	Фінансовий аналіз	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK18.	Менеджмент	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK19.	Інтернет-маркетинг	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK20.	Фінанси та кредит	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK21.	Бухгалтерський облік	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK22.	Міжнародна економіка	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK23.	Статистика	4	Дворівнева шкала оцінювання
OK24.	Регіональна економіка	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK25.	Економічна кібернетика	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK26.	Спеціальні розділи з вищої математики	10	Дворівнева та чотирирівнева шкали оцінювання
OK27.	Технологія проектування та адміністрування БД і СД	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK28.	Моделювання економіки 1	4	Дворівнева шкала оцінювання
OK29.	Моделювання економіки 2	5	Чотирирівнева шкала оцінювання

OK30.	Прогнозування та аналіз даних в середовище R	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK31.	Дискретне моделювання	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK32.	Імітаційне моделювання	5	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK33.	Методи прийняття рішень	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK34.	Моделі економічної динаміки	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
OK35.	Навчальна практика	5	Дворівнева шкала оцінювання
OK36.	Виробнича (ознайомча) практика	5	Дворівнева шкала оцінювання
OK37	Комплексний іспит за фахом		
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
BK1.	Міжфакультетська дисципліна 1	3	Дворівнева шкала оцінювання
BK2.	Міжфакультетська дисципліна 2	3	Дворівнева шкала оцінювання
BK3.	Міжфакультетська дисципліна 3	3	Дворівнева шкала оцінювання
BK4.	Міжфакультетська дисципліна 4	3	Дворівнева шкала оцінювання
BK5.	Інформаційні технології в бізнесі / Інформаційні системи і технології в управлінні	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
BK6.	Актuarні розрахунки \ Фінансова математика	4	Дворівнева шкала оцінювання
BK7.	Цінні папери та фондовий ринок / Управління вартістю підприємства	3	Дворівнева шкала оцінювання
BK8.	Прикладні задачі моделювання економічних процесів 1 / Багатовимірний статистичний аналіз	5	Дворівнева шкала оцінювання
BK9.	Прикладні задачі моделювання економічних процесів 2 / Випадкові процеси	5	Чотирирівнева шкали оцінювання

ВК10.	Теорія ігор та її застосування в економічному аналізі / Теорія статистичних розв'язків	4	Дворівнева шкала оцінювання
ВК11.	Моделювання бізнес-процесів / Організаційне управління	4	Дворівнева шкала оцінювання
ВК12.	Програмні оболонки і пакети / Програмне забезпечення управлінського обліку	3	Дворівнева шкала оцінювання
ВК13.	Інтелектуальні системи аналізу даних / Нейросітьове моделювання	4	Чотирирівнева шкала оцінювання
ВК14.	Моделювання ланцюгів постачань / Логістика	4	Дворівнева шкала оцінювання
ВК15.	Менеджмент проектів / Проектний аналіз	4	Дворівнева шкала оцінювання
ВК16.	Web-програмування / Система керування контентом	4	Дворівнева шкала оцінювання
Загальний обсяг вибіркового компонента:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі комплексного іспиту за фахом та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: Бакалавр з економіки, економічної кібернетики.

Комплексний іспит за фахом повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

Метою комплексного іспиту є оцінка отриманої абітурієнтом *кваліфікації*, тобто рівня оволодіння ним загальнотеоретичними і спеціальними знаннями в сфері економіки, математичного моделювання та сучасних інформаційних технологій навичками їх практичного використання при вирішенні конкретних задач, пов'язаних з моделюванням економічних об'єктів і процесів, а також їх загальнокультурного кругозору, необхідного сучасному фахівцеві.

Комплексний іспит за фахом складається з:

- тестової перевірки знань, що формують основні компетенції бакалаврів з освітньої програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051 – Економіка. На атестацію вносяться наступні нормативні дисципліни професійної та практичної підготовки за фахом: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Моделювання економіки», «Економетрика», «Економічна кібернетика», «Інформаційні системи і технології в управлінні».

- практичної – письмове розв'язання із відповідним аналізом та висновками комплексного ситуаційного або розрахунково-аналітичного завдання із дисциплін, які формують бакалавра зі спеціальності «Економіка» освітньої програми «Економічна кібернетика», що дозволяє перевірити сформованість відповідних умінь та навичок.

Атестація випускників проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінки якості вирішення випускниками задач діяльності, передбачених даною ОПП. Кваліфікацію випускникам надає атестаційна комісія.

